

עורכת: ענבר בן-יאיר (משגב)

מידעון (ניוזלטר) מספר 381: יולי 2025 (2)

חדשות האיגוד

מתכננות ומתכננים יקרים.ות,

אנו שמחות להציג בפניכם את נייר העמדה "**התחדשות עירונית: חשיבות התכנון הכוללני**" הבוחן את אתגרי ההתחדשות עירונית ומצביע על חשיבות התכנון הכוללני. עוד על הנושא בפנים הגיליון. נייר עמדה חדש זה, מצטרף לעבודה המקיפה של קבוצת למידה שהוביל איגוד המתכננים במשך שנה, יחד עם עיריית תל אביב יפו, בנושא "**השכונה המתחדשת**". ניתן לקרוא את הדו"ח המסכם שמונה מחקרי למידה בנושא [כאן](#).

ביום חמישי הבא, 24 ביולי, יערך ערב העיון המקוון ה-31 של האיגוד, "**התכנון בישראל שלאחר ה-7 באוקטובר 2023 – קווים אדומים!**". הערב עוסק בהשפעת התכנון על מציאות החיים והמרחב, לאחר אוקטובר 2023, ובשאלת הקווים האדומים שכל מתכנן ומתכננת וגופי תכנון מקצועיים מגבשים לעצמם במצבים שבהם הקשר בין תכנון לאינטרסים פוליטיים נוכח. פרטים נוספים ולינק להרשמה בהמשך הגיליון.

אנו שבות ומזכירות את **תכנית המנטורינג של האיגוד**, המציעה חניכה, הכוונה וליווי מקצועיים של אנשי מקצוע צעירים (וכן סטודנטים.יות בשנת הלימודים האחרונה) ע"י אנשי ונשות מקצוע בעלי ניסיון רב. השירות מוצע ללא תשלום לחברי וחברות האיגוד. המתעניינים מוזמנים להסתכל באתר האיגוד לגבי מנחים ו**[לכתוב לנו](#)**.

אנו מזכירות שהרשמה/חידוש חברות ניתן לבצע [כאן](#). כדי להישאר מעודכנות ומעודכנים בשלל הפעילויות והאירועים של האיגוד, אנו ממליצות לעקוב אחרינו [בעמוד הפייסבוק שלנו](#) וכן באתר האיגוד.

🔗 בציפייה לימים שקטים יותר, ולחזרתם בשלום ובמהרה של כל החטופים והחטופות.

תמי ורחל

מהנעשה באיגוד

סוגיות בהתחדשות עירונית

תהליכי התחדשות עירונית, המתרחשים בעצימות משתנה בין ערים בישראל, מציעים הזדמנויות לשינויי עומק אורבניים, חברתיים וקהילתיים. עם זאת, בשנים האחרונות מתחזקת ההבנה בקרב חוקרים ונשות מקצוע, שערים רבות בישראל בשלות להכלת תהליכי התחדשות עירונית. יחד עם זאת, לעיתים השימוש במנגנונים הקיימים לא תמיד מצליח לייצר התחדשות בצורה נרחבת, איכותית ומיטיבה. זאת, למרות המאמץ הממשלתי המושקע במטרה ליצור מציאות חדשה בערים בישראל, דרך קידום מתחמי התחדשות עירוניים רבים וגדולים.

כמי שנמצאים בצמתי קבלת החלטות בתחומים אלה, אנו רוצות לחלוק עימכם. שתי עבודות שערךנו באיגוד בנושאים אלה:

התחדשות עירונית: חשיבות התכנון
הכוללני

נייר עמדה הבוחן את אתגרי ההתחדשות עירונית ומדגיש את חשיבות התכנון הכוללני. התחדשות עירונית מיטיבה מצריכה שימוש במגוון סקאלות, מעבר להתבוננות בקנה המידה של הבניין ושל המגורים בכלל. שכונה בתוך עיר צריכה להיבחן הן באמצעות הסתכלות פנימה, על המידה בה היא מספקת את צרכיהם המשתנים של התושבים וגם כחלק מרצף עירוני, חלק ממרקם חיים שלם של עיר. בהתאם לכך, הרזולוציה של ההתחדשות צריכה להתרחב ולהצטמצם מבחינת קנה מידה כל הזמן.

עמדת איגוד המתכננים בישראל היא שיש להבטיח כי תכנון נקודתי אינו גובר על הראיה הכוללת בתהליכי התחדשות עירונית. פריצת תוכניות כוללות (הן תכניות אב והן תכניות סטטוטוריות) מחייבת התבוננות חוזרת, בחינת ההשפעה הכלל-שכונתית והאזורית שלהם, על מנת להימנע מיצירת סביבות חיים ירודות והנצחתן לשנים רבות.

לנייר העמדה

פיתוח ידע תכנוני לגיבוש תפיסת
השכונה המתחדשת

תהליכי התחדשות עירונית, המתרחשים בעצימות משתנה בין ערים בישראל, מציעים הזדמנויות לשינויי עומק אורבניים, חברתיים וקהילתיים בשכונות השונות. תפיסת "השכונה המתחדשת" מתייחסת לקנה המידה השכונתי כנקודת מוצא לקידום תהליכי התחדשות עירונית מיטיבה וקידום קהילתיות.

הדו"ח, המשותף לאיגוד המתכננים ולעיריית ת"א-יפו, מסכם שמונה מחקרי למידה העוסקים בהתחדשות עירונית בקנה המידה השכונתי. הדו"ח מציג מארג של רעיונות וכלים יישומיים עבור התחדשות שכונתית מיטיבה. הקבוצות עסקו בסוגיות של תפיסה סינכרונית והוליסטיית בין גורמים בתהליך ההתחדשות, חשיבות הגמישות התכנונית, שימושם של כלים דיגיטליים לשיפור תהליכי ההתחדשות העירונית וסוגיות של חוסן והוגנות קהילתית.

לדו"ח המסכם

ערב עיון #31

של איגוד המתכננים בישראל

התכנון בישראל שלאחר ה - 7 באוקטובר 2023 הקווים האדומים!

חמישי | 24.7.25 | 20:00 - 22:00

ההשתתפות ללא תשלום

איגוד המתכננים בישראל
ISRAEL PLANNERS ASSOCIATION
رابطه المخططين في اسرائيل

ערב עיון מקוון #31 התכנון בישראל שלאחר ה-7 באוקטובר 2023 – קווים אדומים!

יום חמישי, 24 ביולי 2025, 20:00-22:00

מפגש מקוון

מציאות החיים בישראל, בייחוד לאחר אירועי אוקטובר 2023, שבה ומציפה את הדיון בשאלת הקווים האדומים שכל מתכנן, מתכנת וגופי תכנון מקצועיים מגבשים לעצמם. בעיקר במצבים שבהם הקשר בין תכנון לכוח ובין תכנון לאינטרסים פוליטיים נוכח וברור, כפי שקורה בשנים האחרונות ומשפיע על חיי היום-יום והמרחב בישראל.

ערב העיון יתמקד בשאלה **כיצד מוגדרים קווים אדומים על ידי מתכננים ומתכננות בישראל**. כיצד ניתן לוודא שהפעולות התכנוניות, המוצעות על ידי המתכננים והמתכננות, לא יובילו לדיכוי והדרה של קהילות שונות החיות במרחבים משותפים - אלא לשגשוג, תמיכה והכלה שלהן, כפי שקובע הקוד האתי של איגוד המתכננים.

כל אחד ואחת מהדוברים והדוברות יתייחסו לשאלה זו לגבי תחומי פעילותם/ן; בישראל, בתחומי הקו הירוק, בשטחי C ובעזה. לבסוף יתקיים דיון ראשוני על דרכי הפעולה של איגוד המתכננים באשר להתמודדות עם תכנון יוצר קונפליקטים.

מנחה:

♦ טובי פנסטר - אוניברסיטת תל אביב ואיגוד המתכננים.

משתתפים/ות:

♦ נורית אלפסי, אוניברסיטת בן גוריון ואיגוד המתכננים

♦ ניר חסון, עיתונאי 'הארץ'

♦ אמל עוראבי, עו"ד ומתכנן ערים

♦ נטע עמר שיף, עו"ד ומנכ"לית קולקטיב מזרחי-אזרחי

♦ אורן יפתחאל, אוניברסיטת בן גוריון

ההשתתפות בהרשמה מראש

ערב העיון יוקלט ויעלה לערוץ [YouTube של איגוד המתכננים](#)

מצפים/ות לכם/ן בזום

להרשמה

הוספה ליומן:

צדק, זהות ופירוק הסדר הקיים

אדריכל מנסור אלסאנע על שאלת התכנון בנגב

טור דעה

הנגב: תכנון מול זהות

כאשר התכנון הופך לשאלה של צדק, זהות ופירוק הסדר הקיים

מאת: אדר' מנסור אלסאנע

התכנון איננו תמים.

כמו שהשפה אינה תמימה, כך גם המפות. כל קו שנמתח על נייר האדמה נושא בתוכו תפיסה של האדם, של החברה, ושל מה ש"צריך" להיות מקום "טוב".

במרחב הנגב, התכנון איננו רק טכניקה לניהול שטח, אלא מערך אידיאולוגי לעיצוב זהות שמבקש להמיר מרחב חי ודינאמי למרחב מדוד, מנוטר ומנוהל. בשיח זה, השאלה איננה "מה קיים כאן?", אלא "מה ראוי להיות כאן"

אולם, האם תכנון יכול להיחשב "טוב" כאשר "הסובייקט" נעדר ממנו? האם קולו של התושב, הילד, האם או בעל האוהל — נשמע בתהליך קבלת ההחלטות?

מדיניות ההסדרה והתכנון בנגב מתהדרת לעיתים קרובות במושגים כמו "קיימות", "יעילות", "ציפוף", "שיפור שירותים" ו"בנייה מודרנית". אולם, כאן נחשפת הסתירה המהותית: אותן רשויות שתוקפות את קיומם של כפרים ערביים בנימוק של "פיזור יתר", "חוסר סדר תכנוני" או "בזבוז משאבי תשתית", מאשרות באותו הזמן הקמה של יישובים חדשים למגזרים אחרים בנגב - מבודדים, דלילים, שדורשים פריסת תשתיות יקרה ומסורבלת, ולעיתים מונים פחות מ-50 משפחות.

באיזו לוגיקה נדחית רקמת חיים כפרית חיה ונושמת בשם הקדמה, בעוד שהפיזור מתקבל בשם "פיתוח קהילתי" או "שמירה על קרקעות המדינה?"

אי ההכרה ביישובים בנגב איננה רק סוגיה חוקית או טכנית — היא שפה של שלילה. של העלמת מרקם החיים האורגני הקיים. מדובר באסטרטגיה של **הנדסה תרבותית**, שמטרתה עיצוב "אזרח אידיאלי" מנותק משורשיו, מוכן לקליטה במודל תכנוני אחיד שמוכתב מלמעלה.

בלב השיח הזה, תכנון הנגב הופך **לשאלה קיומית**: האם תושביו נתפסים כבעלי היסטוריה, שפה, זיכרון וזהות קולקטיבית? או שמא הם מוצגים כבעיה שיש לפתור ולמשטר?

אנו איננו דורשים תשתיות בלבד - אנו תובעים הכרה. לא רק להופיע על המפה, אלא לאפשר לזיכרון הקולקטיבי להיחקק בה. האדם איננו גר רק בין קירות, הוא מתגורר במשמעות, וקדמה איננה שם נרדף לעיור כפוי.

אנו זקוקים **לפילוסופיית תכנון חדשה**, שאיננה מכתובה מה "נכון" להיות, אלא מאזינה למה כבר קיים. שפתוחה לאדמה, לאנשים, ולסיפורים שעדיין נשמעים בצלו של האוהל או ליד האבן הראשונה של בית שאיננו מוכר - אך איננו שותק.

כי תכנון, אם אינו מבוסס על אהבה וצדק - הוא בסופו של דבר שפה נוספת של שליטה.

מנסור אלסאנע - אדריכל ומתכנן עירוני, מלמד בבית הספר לאדריכלות במכללת סמי שמעון ועובד במשרד "לרמן בן שושן אדריכלים". בוגר לימודי אדריכלות בארצות הברית ובעל תואר שני מהטכניון. מתמחה בתכנון מרחבים עירוניים וכפריים בדגש על צדק מרחבי, זהות תרבותית ושימור הזיכרון המקומי.

רוצים להגיב? לכתוב טור דעה משלכם? לדבר על כל מה שחם בתכנון?

כתבו לנו במייל - igudm1@gmail.com

יש לכם משרה רלוונטית למתכננים.ות?

לפרסום מודעת דרושים.ות, יש לפנות למזכירות
האיגוד במייל, עם ציון פרטי המשרה המלאים
igudm1@gmail.com

לצפייה במשרות המוצעות כעת, היכנסו לקישור:

ללוח המשרות

מעורבות, עדכונים, קולות קוראים, כנסים ואירועים

לצפייה בכל האירועים ליחצו למטה על

[see entire message](#)

פתיחת הרשמה לכנס 'בונים על איכות' 2025

עיריית ירושלים

כנס

כנס ראשון מסוגו בישראל, ביוזמת עיריית ירושלים ובשיתוף
האיגודים המקצועיים המובילים בתחומי התכנון, הבנייה
והעיצוב. הכנס מפגיש מעל 50 דוברים ודוברים מהשורה
הראשונה מהארץ ומהעולם – ומעמיק בשאלות של איכות
תכנונית, חדשנות בביצוע, בנייה ציבורית, ניהול פרויקטים,
עיצוב עירוני ומרחבים בני קיימא.

נפתחה ההרשמה!

יום רביעי, 11 בספטמבר 2025, 17:30-09:00

מלון אוריינט, ירושלים

להרשמה

הוספה ליומן:

הצטרפו לסיור אורבני בין גינות ומשעולים, מקצתם ידועים ואחרים נסתרים, והכירו את תל אביב-יפו, כפי שדמיין אותה פטריק גדס, בחזונו מלפני מאה שנה, כעיר גנים ים-תיכונית. הסיור בהובלת ענת גרויסמן, מורת דרך מוסמכת.

יום שישי, 18 ביולי 2025, 11:00-09:00
אידלסון 29, תל אביב-יפו

לפרטים נוספים

הוספה ליומן:

18 ערים ברחבי הארץ זכו בקול קורא של המשרד להגנת הסביבה לקירור ולהצללת ערים. בוובינר נשים זרקור על התוכניות של שלוש ערים - אילת, הרצליה ופתח תקווה. נציגי העיריות יציגו חזון חדש לניהול היער העירוני, המבוסס על מיפוי מעמיק, כולל יעדים מדידים ופעולות מוגדרות ליישום

יום שני, 21 ביולי 2025, 11:30-10:00
מפגש מקוון

לפרטים והרשמה

הוספה ליומן:

התכנון

מרחב - התנועה לעירוניות מתחדשת בישראל

עמותת מרחב מזמינה אתכם לקחת חלק באירוע השנתי של פורום ארגוני חברה ורווחה – יום של מפגש, חשיבה וגיבוש מתווה פעולה לנציגים החברתיים שימונו לוועדות. יחד נבנה ייצוג מקצועי, מעורב ונחוש.

יום חמישי, 24 ביולי 2025, 15:00-09:00
מרכז ספורט השלום, תל אביב-יפו

לפרטים והרשמה

הוספה ליומן:

